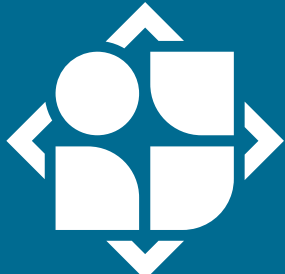

8-fevral
2024-yil 6 (1056)

O'ZLiDeP

 IJTIMOIIY-
SIYOSIIY
GAZETA

XXI asr

GAZETA 2004-YIL 1-YANVARDAN CHOP ETILA BOSHLAGAN

© 21asr.uz © XXI_asr@mail.ru @XXIasr_yangiliklari XXIasrgazetasi asr_xabarlari_news

O‘zLiDeP
VA ЁШЛАР:

/// ҒАЛБИР КЎТАРИЛДИ

Беш йил
сўнги
сарҳисоби

Кўпчилик билан бамаслаҳат фаолият юритиш, соҳа мутахассислари фикр-мулоҳазаларига қулоқ тутиш O‘zLiDePнинг яхши анъанага айланган услубларидан биридир. Яқинда партия Сийёсий Кенгаши Ижроия қўмитасида сийёсий кучнинг ёшлар сийёсати йўналишидаги дастурий мақсадлари бўйича ишчи гуруҳининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда O‘zLiDePнинг сўнги беш йилда мазкур йўналишда олиб борган фаолияти атрофлича таҳлил қилинди. Шунингдек, иш самарадорлигини янада ошириш юзасидан аниқ таклиф ва тавсиялар ўртага ташланди.

3

2

ГУЛЛАР ЮРТИДА ЖОНЛИ МУЛОҚОТЛАР

Актам Хаитов Давлатобод туманидаги “Орзу” маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудидаги гулчилик маркази фаолияти билан яқиндан танишди. Чунки вилоятнинг барча шаҳар ва қишлоқларида ушбу халқаро гуллар фестивалига ҳозирданоқ пухта тайёргарлик кўриляётгани, бу ерда филаргония, сининария, питония каби йиғирма саккиз турдаги ноёб гуллар етиштириляётгани, маҳалла хотин-қизлари учун иш ўринлари яратилаётгани барчани қувонтирмоқда.

Қимки бир кўнгли бузукнинг хотирин шод айлагай,
Онча борким, Қазба вайрон бўлса,
обод айлагай.

6

5

КОФИРҚАЛЪА ТОПИЛМАЛАРИ

Афросиёбдан 18 километр жанубий шарқда, Даргом каналнинг чап қирғоғида жойлашган Кофирқалъа харобаларидан топилган осори атиқалар кўпчиликини ҳайратга солмоқда. Айниқса, ўтган йили Париждаги Лувр музейида намоиш этилган ноёб санъат намунаси – ёғоч панно катта қизиқишларга сабаб бўлди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, О'зЛиДеР Сийёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси расиси Актам Хайтов Наманган вилоятидаги тадбиркорлик субъектлари фаолияти билан танишди.

Бугунги кунда Наманганда sanoatни ривожлантириш бўйича қатор ишлар амалга оширилмоқда. Вилоятга хорижий инвестициялар кириб келиши учун қулай имкониятлар яратиш, қўшма корхоналар очиш, энг замонавий технологиялар ўрнатиш, шу асосда жаҳон бозори талабларига жавоб бера оладиган рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва экспорт ҳажмини кўпайтириш бўйича истиқболли лойиҳалар амалиётга татбиқ этилмоқда.

Парламент қуи палатасидаги О'зЛиДеР фракцияси раҳбари Наманган шаҳридаги "Fazman tekstil" корхонаси жамоаси билан мулоқотда бўлди. Ҳозирда бу ерда 40 млн доллар қийматга эга бўлган лойиҳа устида иш олиб борилмоқда. Германия ва Туркия давлатларидан замонавий асбоб-ускуналар олиб келиб ўрнатилган. Корхонада йилига 1 млн дона тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш, 3 мингта янги иш ўрни яратиш, йиллик экспорт ҳажмини эса 15 млн долларга етказиш кўзда тутилган. Айни кунларда машҳур бренд остида костюм-шим, эркак, аёл ва болалар кийимлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилган.

Партия лидери мулоқотда мамлакатимизда инсон манфаатларини таъминлаш, одамларни ҳаётдан рози қилиш, уларнинг турмуш фаровонлигини юксалтириш мақсадида амалга оширилаётган ислохотлар, тадбиркорлиқни ривожлантириш, хотин-қизларни иш билан таъминлаш бўйича кўрилатган чора-тадбирлар хусусида сўзлаб берди. Олий Мажлис Қонунчилик палатасида кўрилатган янги қонунлар, давлатимиз раҳбарининг яқинда Хитой Халқ республикасига қилган расмий ташрифлари доирасида имзоланган ҳужжатларнинг мазмун-моҳияти ҳақида ҳам тўхталиб ўтди. Учрашув давомида "Ўзбекистон – 2030" стратегиясини "Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили"да амалга оширишга оид давлат дастури лойиҳаси ҳам муҳокама қилинди. Лойиҳа бора-

сида ишчи-ходимлар ўз тақлифларини билдиришди.

Наманганда ҳар йили гуллар байрамини ўтказиш анъанага айланиб қолди. Шу маънода Президентимиз вилоятга қилган ташрифларида бу ҳудудда гулчиликни янада ривожлантириш, байрамни халқаро миқёсда ташкил этиш юзасидан тавсия ва топшириқлар берган эди. Икки йилдирки, бу борада салмоқли ишлар амалга оширилди. Вилоятда маҳаллийлаштирилган гул навлари билан бирга хориждан келтирилган энг ноёб гул турлари ҳам парвариш қилинмоқда. Гулчиликни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Байрамнинг мақоми эса халқаро даражага кўтарилиб бораётгани ҳам бежиз эмас. Бу гўзал тадбирда нафақат республикамиз вилоятлари, балки жаҳоннинг қирқдан ортиқ мамлакатидан ҳам тажрибали гулсаварлар, гўзаллик ва нафосат шайдолари қатнашаётгани гуллар байрамининг нуфузи нақадар улканлигини исботламоқда.

Шунинг учун ҳам Актам Хайтов Давлатобод туманидаги "Орзу" маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудидаги гулчилик маркази фаолияти билан яқиндан танишди. Чунки вилоятнинг барча шаҳар ва қишлоқларида ушбу халқаро гуллар фестивалига ҳозирданоқ пухта тайёргарлик кўрилатгани, бу ерда филаргония, сининария, питония каби йиғирма саккиз турдаги ноёб гуллар етиштирилаётгани, маҳалла хотин-қизлари учун иш ўринлари яратилаётгани барчани қувонтирмоқда.

Моҳир гулчилар билан ўтказилган жонли суҳбат баҳонасида уларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари, бу ерда ташкил этилган "Гулчилик касбига ўқитиш" курси фаолиятини янада такомиллаштириш хусусида сўз юритилди.

Маълумки, "Ўзбекистон–2030" стратегиясининг биринчи устувор йўналишида аҳоли са-

/// ЮЗМА-ЮЗ МУЛОҚОТ

ГУЛЛАР ЮРТИДА ЖОНЛИ МУЛОҚОТЛАР

ломатлигини мустаҳкамлаш, юрак-қон томир, эндокрин, юқумли касалликларнинг олдини олиш, оналар ва болалар ўлимини камайтириш, соғлом турмуш тарзини шакллантириш бўйича вазифалар белгиланган. Вилоятда бу йўналишда ҳам қатор ишлар олиб борилмоқда. Янги-янги шифо масканлари фойдаланишга топширилмоқда.

Спикер ўринбосари Наманган шаҳрининг Давлатобод туманида жойлашган "Andrologiya-N tibbiyot markazi" фаолияти билан ҳам танишди. Шифокор, ҳамшира ва беморлар билан суҳбатлашди. Уларга мамлакатимизда инсон манфаатлари йўлида олиб борилаётган ислохотлар, соғлиқни сақлаш тизимидаги ўзгаришлар ҳақида сўзлади.

О'зЛиДеР Наманган вилоят кенгаши матбуот хизмати

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон Либерал-демократик партияси ва Ўзбекистон Тадбиркорлик ва фермерликни қўллаб-қувватлаш маркази ҳамкорликда ташкил этган "Энг яхши бизнес режа" танловининг якуний – республика босқичи бўлиб ўтди.

БИЗНЕС РЕЖАНГИЗ БОРМИ, БОШЛАНГ!

/// О'зЛиДеР лойиҳалари амалда

Унда танловнинг ҳудудий босқичларида биринчиликни қўлга киритган йигит-қизлар ўз бизнес режалари билан иштирок этиб, мутлақ ғолиблик учун беллашишди.

Хусусий секторни янада ривожлантириш, хотин-қизлар ва ёшлар учун янги иш ўринлари яратишни янада ривожлантириш "Ўзбекистон – 2030" стратегиясида қайд этилган. Ҳужжат ижросини таъминлаш мақсадида О'зЛиДеР ҳамда мазкур марказ биргаликда "Хотин-қизлар ва ёшлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш" лойиҳасини ишлаб чиққан эди.

Унга кўра банд бўлмаган йигит-қизларни тадбиркорликка ўргатиш, уларнинг иқтисодий, молиявий ва бизнес соҳасидаги кўникмаларини юксалтириш учун ўқув курслари ва семинар-тренинглар ташкил қилинди. Ана шундай семинарлар партиянинг вилоят ва туман кенгашлари кўмагида мамлакат бўйлаб ҳудудлар кесимида ўтказилди.

Дарсларда ҳамкор ташкилотлар, тегишли вазирлик ва идораларнинг масъул ходимлари, партиянинг Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва маҳаллий кенгашлардаги депутатлари, олий таълим ва илмий тадқиқот муассасаларининг профессор-ўқитувчилари ва олимлари, экспертлар, шунингдек, тажрибали тадбиркорлар фаол қатнашди. Айниқса, Ўзбекистонда тадбиркорлик ва хусусий мулкни ҳимоя қилишга оид қонунлар ва қонуносни меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар, бизнесни бошлаш, юритиш, уни бошқа-

ришининг ҳуқуқий асослари, фаолиятни молиялаштириш, кредит, субсидия, имтиёзлар ва уларни бериш тартиблари, замонавий мультимедиа, рақамли технологиялардан фойдаланиш, товар ва хизматларни ички ва ташқи бозорга экспорт қилиш юзасидан берилган қимматли тавсиялар тингловчиларга манзур бўлди. Шунингдек, соҳа ривожига кўмаклашувчи давлат ташкилотлари, хусусан Савдо-саноат палатаси, тижорат банклари, солиқ органларининг мутахассислари кенг кўламдаги консалтинг хизматлари кўрсатиш, ёш тадбиркорларга кредитлар ажратиш учун тақдим этиладиган ҳужжатлар бўйича бизнес-режа тузиш юзасидан амалий маслаҳатларини аямадилар.

Ақром АЛИМОВ,
Ўзбекистон Тадбиркорлик ва фермерликни қўллаб-қувватлаш маркази раҳбари:

– Ушбу лойиҳанинг асосий мақсади – банд бўлмаган аёллар, йигит-қизларни кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка ўргатиш, уларнинг иқтисодий, молиявий ҳамда бизнес соҳасидаги кўникмаларини юксалтиришдан иборат эди. Умуман олганда ўтказилган ўқув курслари ва семинар-тренингларда ҳам назарий, ҳам амалий жиҳатдан белгиланган режаларга эришилди

деб ўйлайман. Мисол тариқасида, иштирокчиларнинг кўпчилиги ўз тадбиркорлик фаолияти ва бизнесини йўлга қўйиш мақсадида тижорат банкларидан ҳисоб-варақ очиб, имтиёзли кредит олиш учун муурожаат қилаётгани бунга мисол бўлади.

Ҳудудлардаги хотин-қизлар ва ёшларнинг дастлабки бизнес фаолиятларини ривожлантириш, қўллаб-қувватлаш ҳамда рағбатлантириш бўйича кўпдан бери ушбу катта лойиҳани амалга ошириш устида ишлаётгандик. Танловнинг республика босқичида ҳудудлардан энг яхши бизнес режалари ғолиб деб топилган иштирокчилар тадбиркорлигининг турли йўналишлари бўйича ва тақдимотлари билан иштирок этди.

Танловнинг якуний натижаларига кўра, фахрли биринчи ўрин Сирдарё вилоятидан Гулистон давлат университети 4-курс талабаси Лазизбек Аблабердиевга насиб этди. Иккинчи ўринга Қорақалпоғистон Республикасидан Наргиза Барибаева туманда меҳмонхона очиш бўйича бизнес-режаси лойиқ қўрилган бўлса, 3-ўринга Бухоро вилоятидан Ойбек Чутбоевнинг "Visit ancient Bukhara" мобилъ иловасини яратиш бўйича бизнес-режалари муносиб деб топилди.

Танлов якунида ғолиб ва фаол иштирокчиларга партия ва ҳамкор ташкилотларнинг диплом, ташақкурнома, эсдалик совғалари топширилди.

СЎЗ ҒОЛИБЛАРГА!

Лазизбек АБЛАБЕРДИЕВ,
Гулистон давлат университети талабаси, 1-ўрин соҳиби,
Сирдарё вилояти:

Авалло шуни айтишим керакки, мазкур лойиҳа доирасида ташкил этилган семинар ва ўқув курсларида тенгдошларим қаторида тадбиркорлик соҳасида кўплаб фойдали маълумотлар олдим, билимимни пишитдим. Мутахассисларнинг тавсиялари бизнес бошлаш истагида бўлган мен каби ҳавасмандларга келгусида жудаям асқотиши аниқ.

Менинг бизнес режам шамол генераторлари яратишни назарда тутди. Мазкур лойиҳани амалга оширишдан кўзланган мақсад юртимизда шамол энергияси ва қайта тикланувчи энергиядан кенг фойдаланишдир. Бунинг натижасида электр энергияси олишга сарфланадиган газ, кўмир захирасининг катта қисmini келажак авлодга сақлаб қолишга эришилади.

Сир эмас, ҳозирги вақтда экологиямиз жиддий хавф-хатар остида. Ҳавонинг кучли заҳарланиши барчани хавотирга солмоқда. "Шамол генераторлари" лойиҳамизнинг амалиётда татбиқ этилиши эса табиатга инсон омили зарарини камайтиришга катта ҳисса қўшади.

Наргиза БАРИБАЕВА,
Бўзатов туманидаги "Кенжебек Даулетияр" МЧЖ раҳбари,
2-ўрин соҳибаси,
Қорақалпоғистон Республикаси:

– Танлов ғолиби бўлганимдан мамнунман. Бизнес режам асосан корхонам қошида меҳмонхона хизматини очишни назарда тутди. Лойиҳамнинг умумий қиймати 350 миллион сўмни ташкил этади, бундан 250 миллиони ўз ҳисобимдан, 100 миллион сўми эса банк кредити ҳисобидан бажарилади.

Биласиз, давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан Бўзатов тумани қайта ташкил этилиб, кўпгина ишлар амалга оширилмоқда. Аммо туманга ташриф буюрган меҳмонлар, чет эл инвесторлари учун биронта ҳам меҳмонхона йўқ. Шу боис уларнинг аксарияти Нукус шаҳридаги меҳмонхоналардан фойдаланишга мажбур бўлишади. Келгусида лойиҳам амалга ошса туманимизга келатган маҳаллий ва хорижий сайёҳларни сифатли меҳмонхона хизмати билан таъминлашда ўз ҳиссамни қўша оламан.

Ойбек ЧУТБОЕВ,
Бухоро табиий ресурсларни бошқариш институти талабаси, 3-ўрин соҳиби,
Бухоро вилояти:

Сайёҳларга зиёратгоҳлар ҳақида маълумот берувчи ва уларга хизмат кўрсатишга мўлжаллаб яратилган "Visit ancient Bukhara" мобилъ иловасини яратиш бўйича бизнинг режаларимиз муносиб деб топилди.

Маълумки, Бухорода кўплаб муқаддас қадамжолар ва зиёратгоҳлар бор. Лекин нафақат сайёҳлар, балки маҳаллий аҳоли ҳам уларнинг барчаси ҳақида тўлиқ маълумотга эга эмас. Мен яратган мобилъ иловада барча зиёратгоҳлар ҳақида тўлиқ маълумотлар ўз ифодасини топган.

Сайёҳлар уни юклаб олиб, турли сервис ва бошқа хизматлардан ҳам хабардор бўлиш мумкин. Мазкур илова мамлакатимиз иқтисодий ривожланишининг асосий омилларидан бири ҳисобланган зиёрат туризми салоҳиятидан тўлиқ фойдаланиш имконини беришига ишонаман.

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
"XXI asr" мухбири.
Суратларни Сирдор АМИНЖОНОВ олган.

O'zLiDeP VA ЁШЛАР: СЎНГГИ БЕШ ЙИЛ САРҲИСОБИ

/// ТАҲЛИЛ КУТАРИЛДИ

Кўпчилик билан бамаслаҳат фаолият юритиш, соҳа мутахассислари фикр-мулоҳазаларига қулоқ тутиш O'zLiDePнинг яхши анъанага айланган услубларидан бирidir. Яқинда партия Сийёсий Кенгаши Ижроия қўмитасида сийёсий кучнинг ёшлар сийёсати йўналишидаги дастурий мақсадлари бўйича ишчи гуруҳининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда O'zLiDePнинг сўнгги беш йилда мазкур йўналишда олиб борган фаолияти атрофлича таҳлил қилинди. Шунингдек, иш самарадорлигини янада ошириш юзасидан аниқ таклиф ва тавсиялар ўртага ташланди.

– Ўзбекистон аҳолисининг 56 фоизидан ортиғини ёшлар, яъни мустақиллик фарзандлари саналмиш шижоатли йигит-қизлар ташкил этмоқда, – дейди **O'zLiDeP Сийёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари, ишчи гуруҳ раҳбари Абдулло Аслонов**. – Шу боис ёшлар масалалари давлат сийёсатида стратегия аҳамиятга эга. Навқирон авлодни ҳар томонлама етук, билимли, салоҳиятли шахс сифатида камол топтириш ўттиз бир йиллик тарихимизда изчил такомиллаштирилиб келинмоқда. Хусусан, аини тизимдаги ислохотларни давом эттиришга қаратилган 50 га яқин норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилингани ҳам бежиз эмас.

Қайд этиш жоизки, Президентимиз Шавкат Мирзиёев ўз фаолиятининг илк кунлариданоқ ёшлар сийёсатида ҳам янгича ёндашув ва муносабатни илгари сурди. Бу йўналишга энг устувор аҳамият қаратиб, биринчи имзолаган ҳужжати ҳам “Ёшларга оид давлат сийёсати тўғрисида”ги қонун бўлди. Мазкур қонунда ёшларга оид давлат сийёсатини амалга оширишда иштирок этувчи ҳар бир субъектнинг ваколати аниқ белгиланди.

Ўзбекистонда ёшларга оид давлат сийёсатини 2025 йилгача ривожлантириш концепцияси, 2019–2023 йилларга мўлжалланган “Жисмоний тарбия ва оммавий спортни ривожлантириш концепцияси, 2020–2025 йилларга мўлжалланган “Китобхонлиқни ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш миллий дастури” доирасида амалга оширилаётган саъй-ҳаракатлар эса ёшлар масалалари ва уларни қийнаётган муаммоларни бевосита давлат даражасида кўриб чиқиш ва ҳал этиш имконини бермоқда.

– Ҳар жиҳатдан баркамол, Ватанга содиқ, қатъий ҳаётий қарашларга эга ёшларни тарбиялаш, интеллектуал салоҳияти, ижтимоий фаоллигини оширишдаги муҳим вазифалар ўтган беш йилда давлатимиз раҳбари белгилаб берган устувор йўналишлар қаторида таълимдаги ўзгаришлар ёшларни қувонтиради, – деди **Ёшлар парламенти раиси ўринбосари, ишчи гуруҳ аъзоси Отабек Собитов**. – Сабаби кўп йиллар

ёшларнинг таълими билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишга катта эътибор қаратилмагани натижасида йиғилиб қолган масалалар кўплаб йигит-қизларнинг олий маълумотли етук кадр бўлиб шаклланиш бора-сидаги орзуларини амалга оширишга тўсқинлик қилаётганди. Мамлакатимизда 2016 йилда 77 та олий таълим муассасаси бўлган бўлса, 2024 йилга келиб улар сони 210 тага етди. Ёшларнинг олий таълим билан қамрови эса 9 фоиздан 29 фоизга оширилди.

Олий таълим муассасаларига кириш имтиҳонларида энг юқори балл тўплаган 200 нафар ёш учун Президент гранти, шунингдек, республикаимиздаги хорижий олий ўқув юртларининг бакалаврият босқичи талабалари учун Президент ва давлат стипендиялари жорий этилди. Бундан ташқари, илм йўлини танлаган иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш мақсадида докторантура босқичи учун квота икки баробарга оширилди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 13 апрелдаги “Халқаро имтиҳон тизимлари бўйича юқори балл тўплаган ёшларга имтиҳон топшириш харажатларини тўлиқ қоплаб бериш тартибини жорий этиш тўғрисида”ги қарори билан давлат дастурининг мазкур банди ижроси таъминланди. Қарорга мувофиқ, Ёшлар ишлари агентлиги томонидан 18 турдаги халқаро имтиҳон тизими бўйича юқори балл олган ёшларга имтиҳон топшириш харажатлари тўлиқ қоплаб берилди. Халқаро имтиҳон тизимлари бўйича юқори балл тўплаган 11 290 минг нафар ёшга 19 миллиард сўм миқдорида имтиҳон топшириш харажатлари қоплаб берилди.

Президентимизнинг тегишли қарори асосида жаҳонда машҳур бўлган 1 000 та китобни танлаб олиб, ўзбек тилига таржима қилиш ва мамлакатимизда оммалаштиришга қаратилган “Ёшлар учун минг китоб” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари белгилаб берилди. Ўзбек тилидаги адабиётлар жамланадиган ва аҳоли томонидан бепул фойдаланиладиган махсус мобиль илова ишга туширилди.

– Марказий банк билан биргаликда партия дастуридаги ёшлар сийёсатини амалга ошириш, ёшлар ташкилотлари фаолиятини такомиллаштиришда бошқарув органлари, фуқаролик жамияти институтлари, хусусий секторнинг қизғин ҳамкорлигини қўллаб-қувватлаш жиддий эътибор қаратилди, – дейди **Марказий банк раисининг ёшлар масалалари бўйича маслаҳатчиси, ишчи гуруҳ аъзоси Элёр Икромов**. – Жумладан, Президентимизнинг 2022 йил 19 январдаги “Маҳаллаларда ёшлар билан ишлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ёшлар билан ишлашда янги, шу билан бирга, анъанавий ўзини ўзи бошқаришнинг маҳалла институтига асосланган ягона вертикаль тизимини яратиш имконини берди. Эндиликда ёшлар муаммоси фақатгина уларнинг ўқиш ёки иш жойидаги мутахассислар кўмағида эмас, балки ўзини ва оиласини яхши танийдиган, биладиган муҳит – маҳаллаларда ҳал этиладиган бўлди. 9 400 та маҳаллада ёшлар етакчиси лавозими ташкил этилди. Бу лавозимларга очик танлов асосида ўзига хос тажрибага эга, фидойи ва ватанпарвар етакчилар саралаб олинди.

– Партиянинг устувор мақсадларидан бири барча ёшлар учун ижтимоий-сийёсий истиқболни яратиш,

ёш авлоднинг ижодий ва интеллектуал салоҳиятини қўллаб-қувватлаш бўйича тизимли чора-тадбирларни амалга ошириш, уларни жисмоний тарбия ва спортга фаол жалб қилишдан иборат, – дейди **Ўзбекистон ёшлар умумжаҳон ассоциацияси раиси, ишчи гуруҳ аъзоси Отабек Шавкатов**. – Шунингдек, биз ёшларни ижтимоий Ҳимоялаш, ёш оилалар учун муносиб турмуш шароитини яратиш, улар учун уйлар қуриш бўйича самарали ишлар амалга оширилди. Партия дастурига ҳамоҳанг ёш оилаларни уй-жой билан таъминлашга қаратилган алоҳида дастур қабул қилиниб, 3 460 та ёш оилага “Ёшлар уйлари” учун 156 миллиард сўмлик бошланғич тўлов маблағлари 20 йил давомида фоизсиз қайтариш шарти билан тўлаб берилди.

Ёшлар учун давлат хизматига кириш имкониятлари кенгайтирилди. Натижада давлат хизматига 40 ёшгача бўлган ходимлар улуши 37 фоиздан 61 фоизга етди. Раҳбарлик лавозимлари учун салоҳиятли кадрлар резерви маҳаллалардаги ҳоким ёрдамчилари ва ёшлар етакчилари орасидан танлаб олиниши белгиланди. Давлат хизматида “100 та илғор етакчи” ва “Ёш мутахассисларни танлаш” дастурлари йўлга қўйилди.

– Партия дастурида ёшларнинг замонавий касб-хунарларни эгаллаши учун зарур шарт-шароит яратиш, ҳар бир ҳудуднинг ўзига хос жиҳатлари, меҳнат бозори ва иқтисодий эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда ёшларни касбга йўналтириш масалаларининг самарали ҳал қилинишига ҳар томонлама кўмаклашиш вазифаси ҳам ўрин олган бўлиб, бу борада мамлакатда алоҳида тизим яратилгани таҳсинга сазовар, – дейди **“Ипотека-банк” акциядорлик тижорат ипотека банки Тошкент шаҳар филиали менежери Умид Раҳимов**. – Жумладан, аҳоли ва ёшларни қўллаб-қувватлаш, ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий ва психологик кўмаклашишга қаратилган “Темир дафтар”, “Ёшлар дафтари”, “Аёллар дафтари”, “Меҳр дафтари” каби тизимларнинг яратилгани, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурида Ижтимоий Ҳимоя миллий агентлиги ташкил этилгани, туман ва шаҳарларда “Инсон” ижтимоий Ҳимоя марказлари фаолияти йўлга қўйилгани бунга яққол мисол бўла олади.

– Сийёсий куч дастурида илгар сурилган ёшларнинг ўз бизнесини йўлга қўйиш, старт-ап лойиҳаларини амалга ошириш, ёшлар тадбиркорлиги кластерларини яратишга қаратилган чораларни қўллаб-қувватлаш масалалари жуда муҳимдир, – дейди **“Ёшлар – келажагимиз” жамғармаси ижрочи директори Хайрулла Саттаров**. – Шунингдек, олий ўқув юртлари қошида ёшлар инновацион марказларини

ташкил қилиш ва ривожлантириш билан боғлиқ ишларни амалга ошириш вазифаси ҳам ўрин олгани таҳсинга лойиқ. Бу жабҳада мамлакатда ўзига хос бўлган ислохотлар амалга оширилди. Ёшларга ушбу йўналишда билим ва кўникма ҳамда зарур маслаҳат бериш бўйича консалтинг хизматларини кўрсатувчи 20 та “Ёш тадбиркорлар коворкинг марказлари” ташкил этилди. Ёш тадбиркорлар ўз фаолиятини амалга оширишлари учун 244 та “Ёшлар меҳнат гузари” комплекслари фойдаланишга топширилиб, уларда жами 2 589 та янги иш ўрни яратилди. Бундан ташқари, ҳудудларда ташкил этилган 199 та “Ёшлар саноат ва тадбиркорлик зоналари”да 3 мингта лойиҳа доирасида ёшлар учун 50 мингта янги иш ўрни яратилмоқда. Натижада охириги 5 йилда республикаимизда 30 ёшгача бўлган тадбиркорлар сони 6 баробар кўпайиб, 700 мингдан ошди. 2019 йилда иқтидорли ёшларнинг ташаббуслари ва инновацион лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш, мамлакат илм-фанининг халқаро миқёсдаги рақобатбардошлилигини таъминлаш мақсадида ташкил этилган Ёшлар академияси 2023 йилнинг ўзида 100 мингдан ортиқ йигит-қизни қамраб олди.

Таҳлилий йиғилиш сўнггида иштирокчилар соҳадаги камчиликлар, долзарб масалаларни муҳокама қилиб, уларнинг ечимини топишда партия имкониятларидан фойдаланишга қаратилган таклифларни билдирдилар.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, парламентнинг Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси аъзоси Шаҳноза Холмажидова олий таълим муассасаларидаги ахборот-ресурс марказлари ва кутубхона раҳбарлари, мутахассислар самарадорлик кўрсаткичларини баҳолаш тизими (KPI) орқали ойлик маошларига қўшимча мукофот ажратиш тизимини йўлга қўйиш, ахборот-ресурс марказлари ва кутубхоналарни қайта ҳатловдан ўтказиш, эскирган моддий техник базани янгилаш ва АРМ хизмат кўрсатиш фаолиятини тўлиқ рақамлаштириш, рақамли ва электрон китоблар сонини кўпайтириш каби муҳим таклифни илгари сурди.

Муҳокама давомида билдирилган қўллаб-қувватлаш билан боғлиқ ўринли тавсиялар бундан кейин партия фаолиятининг асосий йўналишларидан бири бўлиб қолаверади.

O'zLiDeP Сийёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси ёшлар билан ишлаш бўлими

ҚОҒОЗДАГИСИ ЭМАС, АМАЛДАГИСИ ҲИСОБ

/// САРҲИСОБ

О'zLiDeP ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ
2023 ЙИЛ ЯКУНЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ҲИСОБОТ
ЙИФИЛИШИ БЎЛИБ ЎТДИ

Таҳлилий-танқидий руҳда ўтганган тадбирда партия вилоят кенгаши раисининг биринчи ўринбосари, аппарат раҳбари Арзиқул Шеров сўзга чиқиб, ўтган йил муҳим сиёсий жараёнларга бой бўлгани, О'zLiDeP фаоллари томонидан барча йўналишларда самарали фаолият олиб борилгани баробарида айрим камчиликларга ҳам йўл қўйилганини эътироф айтди.

Нихоясига етган йил мобайнида партия қўйи бўғинлари 20 тага, аъзолари эса 4 132 нафарга кўпайди. Вилоят кенгаши бизнес тузилмалар ва фермерлар билан ишлаш бўлими томонидан тадбиркорлик субъектларидаги ютуқ ва муаммолар, қишлоқ мулкдор-

лар амалга оширилиб, навқирон авлодни тадбиркорликка жалб қилиш, касб-хунарга ўқитиш, бандлигини таъминлаш, бизнес қояларини қўллаб-қувватлаш борасида қатор амалий ишлар қилинди. Халқ депутатлари маҳаллий кенгашларида партиянинг 165 нафар депу-

жараёнида аҳоли томонидан кўтарилган 726 та масала ижобий ҳал этилган. 2023 йил давомида ноибларга сайловчилардан келиб тушган 788 та мурожаатнинг 684 тасига мақбул ечим топишган, қолгани қатъий назоратга олинган.

Сўзга чиққанлар "Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили" дастурига мактабларда таълим-тарбия ишини янада яхшилаш, экологик ҳолатнинг ёмонлашувига сабабчи бўлаётган раҳбарлар ва фуқароларга қонуний жазо белгилаш, "Яшил макон" умумийлиқ лойиҳасида фаол иштирок этиш, хотин-қизлар ва ёшлар билан ишлаш борасида янада фаолроқ бўлиш, депутатларнинг партия кенгашлари билан алоқаларини мустаҳкамлаш, маҳаллалардаги сайёр қабуллар ва халқ билан мулоқотлар чоғида аниқланган муаммоларни ўз вақтида бартараф этиш борасида янада самаралироқ ишлаш юзасидан таклифларини билдирдилар.

Йиғилиш сўнггида қўйи бўғинлар ишини жонлантириш, партиявий лойиҳаларни амалиётга таътиқ этиш борасида самарали фаолият олиб борган партия фаолларига ташаккурнома ва эсдалик совғалар топширилди.

Сайфулла ИКРОМОВ,
"XXI asr" мухбири

/// ХУДУДЛАРДАН ХАБАРЛАР

"КЕКСАЛАР – ЭЪТИБОРИМИЗДА"

О'zLiDeP АНДИЖОН ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ТАШКИЛ ЭТГАН НАВБАТДАГИ ТАДБИР ШУНДАЙ НОМЛАНДИ

Андижон туманидаги "Баҳридил-имкон" масъулияти чекланган жамиятида уюштирилган давра суҳбатига партия фахрийлар кенгаши аъзолари ва маҳалладаги ёши улуг кишилар таклиф этилди. Унда Президентимизнинг 2023 йил 11 мартдаги "Кекса авлод вакиллари ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ҳамда уларнинг ижтимоий фаоллигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори ижроси ҳамда "Ўзбекистон-2030" стратегиясида кўзда тутилган нурунийларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш масалалари муҳокама этилди.

Ҳаёт синовларида тобланган ва ўзига хос тажрибага эга бўлган қарияларни эъзозлаш, ҳурматини жойига қўйиш, саломатлигини тўғрисида қайғуриш халқимизга хос фазилатдир. Бундай аънаваларни давом эттириб, миллий қадриятларга садоқат руҳи билан яшасак, бу албатта, ўсиб келаётган йигит-қизларга ибрат бўлади.

Мулоқотни қисқача кириш сўзи билан оч-

ган О'zLiDeP вилоят кенгаши раиси Хуршидахон Халилова нурунийларга ҳар томонлама ғамхўрлик кўрсатиш бўйича партия олдида турган қатор вазифалар хусусида мулоҳаза юритди. Шунингдек, маҳаллаларда "Маслаҳат кенгашлари" фаолиятини самарали йўлга қўйиб, кексаларнинг ёшлар тарбиясидаги ўрни ва мавқеини янада мустаҳкамлаш мақсадида "Бир нуруний ўн ёшга масъул" тамойилини мунтазам давом эттириш зарурлигини таъкидлади.

Тадбир аввалида меҳмонлар учун бепул табиий қуриқ ташкил этилди. Партия вилоят фахрийлар кенгаши раиси А. Маликовга О'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси А. Хамитовнинг ташаккурномаси топширилди.

Давра суҳбатига Д. Маликов ва бошқа нурунийлар ўзларига кўрсатилган эътибордан мамнунликларини изҳор қилишди.

О'zLiDeP Андижон вилоят кенгаши матбуот хизмати

МАНЗИЛЛИ ИШЛАШНИНГ ШАФФОФ МЕХАНИЗМИ

О'zLiDeP Миробод туман кенгаши фаолларидан таркиб топган ишчи гуруҳ томонидан "Ўзбекистон – 2030" стратегиясидаги хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш тизимини кучайтириш, уларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини таъминлаш, ижтимоий, иқтисодий, сиёсий фаоллигини ошириш ва гендер тенглигини таъминлашга оид вазифалар ижроси юзасидан жамоатчилик назорати тартибидега учрашув ташкил қилди.

Ушбу тадбирда О'zLiDeP Миробод туман кенгаши раисининг аёллар масалалари бўйича ўринбосари, Халқ депутатлари Миробод туман кенгаши депутати Шоира Саидгаффор қизи, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Ёрдамчиси Феруза Муродходжаева, "Қорасув" МФЙ раиси Комил Адиллов, маҳалла хотин-қизлар фаоли Нигора Шер-назарова ва бошқалар иштирок этди. Ишчи гуруҳ аъзолари дастлаб "Катта Қорасув" МФЙга бориб, маҳаллада аёлларга берилётган имкониятлар, шарт-шароитлар, "Аёллар дафтари" билан манзилли ишлашнинг шаффоф механизми қанчалик самара бераётганини ўрганишди.

Худудда "Аёллар дафтари"га киритилган эҳти-ёжманд хотин-қизлар сони 195 нафар бўлиб, уларга ажратилган моддий ёрдамларнинг ўз вақтида етказилгани, бандлиги таъминлангани аниқлиқ таҳлил қилинди.

Кейинги манзил тумандаги 154-сон мактаби бўлди. Мазкур мактаб 730 ўринга мўлжалланган бўлса-да, амалда 945 нафар ўқувчи икки сменада тахсил олади. Олтмиш нафар ўқитувчининг 6 нафари олий, 8 нафари биринчи, 8 нафари иккинчи тоифали, қолганлари эса мутахассислар экан. Мактаб тумандаги кучли 10 таликка киритилган. "Заковат" танловида ўқувчи ёшлар иккинчи ўринни эгаллашган ва барча тўғрақлар фаолият юритмоқда.

Ўтказилган жамоатчилик назорати якунлари юзасидан аниқланган муаммо ва камчиликларни бартараф этиш юзасидан чора-тадбирлар белгиланди.

О'zLiDeP Тошкент шаҳар кенгаши матбуот хизмати

КЕГЕЙЛИДА АЖРИМЛАР БЎЛМАСЛИГИ КЕРАК

О'zLiDeP Кегейли туман кенгаши томонидан "Фаровон оила" лойиҳаси доирасида "Ажримлар профилактикаси ва салбий ҳолатларга мойиллик – муаммо, вазифа ҳамда уни ечиш йўллари" мавзусида давра суҳбати ташкил қилинди.

Унда партиянинг Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши ходимлари, туман оила ва хотин-қизлар бўлими, мутасадди ташкилотлар ва ОАВ вакиллари иштирок этди.

Тадбирда оилаларда маънавий-ахлоқий муҳитни мустаҳкамлаш, хотин-қизлар ўртасида содир этилаётган ҳуқуқбузарликлар, салбий ижтимоий ҳаракатлар, айниқса, ўз жонига қасд қилишнинг олдини олиш борасида тизимли ишлар амалга оширилаётгани таъкидланди.

– Оиланинг мустаҳкамлиги эр ва хотиннинг ўзаро тотув ҳаёт кечиришига боғлиқ, бу фарзандлар тарбиясида муҳим аҳамиятга эга, – дейди партиянинг Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши бўлим mudiri Жамила Егамбергенова. – Қачон оила бахтли бўлади? Қачонки, аёл бахтли бўлса. Қачон аёл бахтли бўлади? Авваламбор, унинг болалари ва

турмуш ўртоғи соғ-омон бўлса. Қачон аёл ҳаётдан рози бўлади? Қачонки, оиласи тинч, рўзғори фаровон бўлса, эртанги кундан кўнгли тўқ бўлса...

Учрашув давомида "Ўзбекистон – 2030" стратегиясини "Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили"да амалга оширишга оид давлат дастури лойиҳаси кенг жамоатчилик муҳокамасига қўйилгани, унда ёшларни қўллаб-қувватлаш ва соғлиқни сақлаш йўналишида қатор вазифалар кўзда тутилгани, лойиҳага хотин-қизларимиз ҳам ўз таклифларини бериш имкониятига эгалиги алоҳида таъкидланди.

Тадбир сўнггида ёшларни мустақил ҳаётга тайёрлаш, оиладаги низоли ҳолатларни ҳал қилишнинг ҳуқуқий ва психологик асосларини ўргатиш, ажримларнинг олдини олиш ва қадриятларни асраш борасида фикр-мулоҳазалар билдирилиб, амалий таклифларни ишлаб чиқилди.

О'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши матбуот хизмати

ЯНГИ РАИС САЙЛАНДИ

О'zLiDeP ЖИЗЗАХ ШАҲАР КЕНГАШИНИНГ
ЎТГАН ЙИЛДА АМАЛГА ОШИРИЛГАН ИШЛАРИ
АТРОФЛИЧА ТАҲЛИЛ ҚИЛИНДИ

Дастлаб шаҳар кенгаши аппарат раҳбари Абдукарим Исахонов якунига етган йил мамлакатимиз ҳаётида муҳим ўрин тутувчи сиёсий воқеаларга бой тарзда ўтгани, ушбу жараёнда, халқ ноиблари, жойлардаги бошланғич партия ташкилотлари аъзолари, электрот вакиллари фаол иштирок этганини таъкидлади.

Айни пайтда О'zLiDeP Жиззах шаҳар кенгаши таркибида 10 470 нафар аъзони ўз сафига бирлаштирилган 96 та партия ташкилоти фаолият олиб бормоқда. Ўтган йили улар сафи 238 нафарга кенгайди.

Сарҳисоб вақтида, шунингдек, сайловолди платформада илгари сурилган мақсад ва вазифаларни ҳаётга кенг жорий қилиш, асосий электрот

саналган тадбиркору фермерларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш, аҳоли орасида кичик, ўрта ва оилавий бизнесни янада ривожлантиришга кўмаклашиш борасида кўплаб ишлар амалга оширилгани қайд этилди.

Халқ депутатлари Жиззах шаҳар кенгашидаги О'zLiDeP депутатлик гуруҳи

11 нафар аъзодан иборат. Йиғилишда депутатлар томонидан аҳолини ташвишга солаётган муаммо ва камчиликларга партиявий воситалар билан ечим топиш, мутасаддиларнинг ҳисоботини эшитиш, депутатлик сўрови чиқариш борасидаги ишларни янада жонлантириш юзасидан аниқ таклиф ва мулоҳазалар умумлаштирилди.

Йиғилишда фаолиятдаги камчиликлар ҳам рўй-рост тилга олинди, Халқ депутатлари шаҳар кенгаши депутати Шухрат Умаровни О'zLiDeP Жиззах шаҳар кенгашига раис этиб сайлаш таклифи билдирилди. Таклиф бир овоздан маъқулланди.

Шунингдек, жиззахлик халқ ноиблари ҳамда партия фаоллари томонидан "Ўзбекистон – 2030" стратегиясида илгари сурилган мақсад ва вазифалар ижросини таъминлаш, партия сайловолди дастуридаги қояларни кенг жамоатчиликка етказиш ҳамда ҳаётга янада изчиллик билан жорий этиш борасидаги ишларни янада кучайтириш борасидаги чора-тадбирлар белгилаб олинди.

О'zLiDeP Жиззах вилоят кенгаши матбуот хизмати

КОФИРҚАЛЪА ТОПИЛМАЛАРИ

/// ТАРИХИНГДІР МИНГ АСРЛАР...

ШОНЛИ ЎТМИШИМИЗ, ЮКСАК САНЪАТ ВА БОЙ МАДАНИЯТИМИЗДАН СЎЗЛАЙДИ, – ДЕЙДИ ТАНИҚЛИ АРХЕОЛОГ ОЛИМ, ТАРИХ ФАНЛАРИ ДОКТОРИ АМРИДДИН БЕРДИМУРОВОД

Афросиёбдан 18 километр жанубий шарқда, Дарғом каналининг чап қирғоғида жойлашган Кофирқалъа харобаларидан топилган осори атиқалар кўпчиликни ҳайратга солмоқда. Айниқса, ўтган йили Париждаги Лувр музейида намоиш этилган ноёб санъат намунаси – ёғоч панно катта қизиқишларга сабаб бўлди.

– Тарихимизнинг яна бир кўҳна манзили бўлмиш Кофирқалъадан топилган ноёб топилмалар нималардан гувоҳлик беради?

– Дастлабки изланишлар давомида шунга амин бўлдики, Кофирқалъа ўрта аср бошларидан XII аср аввалигача ривож топган. Кўҳна шаҳарнинг ўзати йирик квадрат шаклда бўлиб, кучли истеҳком билан ҳимояланган. Ҳар бурчагидан юмалоқ миноралар бўй чўзган ва икки қават ўрамоси ораллиғида ўқчилар жойлашган. Бунга қўшимча равишда қалъанинг шимолий-ғарбий барчагидан квадрат шаклда қалъа чиқарилган бўлиб, мустаҳкам арки кенг зовур ва қалин деворлар билан ўралган ва ташқи чеккаларига миноралар қурилган. Эътиборли томони, қалъанинг жанубий қисми марказида баланд арка билан қопланган ва ташқи ўров минораларининг бири билан осма кўприк орқали боғланган ягона қурилиш йўли мавжуд бўлган.

Қалъа харобаларида ўтган асрнинг 30- ва 60-йилларида тарихчилар томонидан кичик қазилмалар олиб борилган. 2001–2006 йилларда Ўзбекистон-Италия экспедицияси билан биргаликда қалъанинг ўрта аср қатламларини тўлиқ ўргандик. Ушанда биз тўшамаси емирилган, кучли ёнғин излари кўзга ташланиб турган қалин пахса деворли, VII-VIII асрларга оид мажмуа бағрида турганимизни англадик.

Изланишларимиз давомида турли ғаройиб буюмлар қазиб олинди. Чунончи, қалъа айвонидан 900 дан ортиқ булбалар, яъни ҳукмдор ёки амалдор муҳрининг нусхалари топилди. Булбалар ўта ноёб топилма ҳисобланиб, одатда юқори мансаб эгаларига тегишли ёрғорликларда учрайди. Ҳукмдорлар элчилик ёзишмалари, хатлар ва шартномалар ёки муҳим ҳужжатларни муҳрлаб жўнатишда улардан фойдаланишган.

Тери ёки қоғозга ёзилган ҳужжат ўралиб, маълум жойидан тешилган тешикдан ип ўтказилиб, унинг икки учи пиштирилган хом лойда бирлаштирилган ва муҳр босилган. Эътиборлиси, ҳар бир буллада хос тасвир бўлган: одамлар, ҳайвон ва қўшлар, турли тамға ва белгилар чақилган. Ҳукмдор, вазир ёки амалдорлар кийёфаси акс эттирилган булбаларга ёзув ҳам битилган. Юзма-юз турган кийиклар, қамишзор тўнғизи, шер, от, тую ва ҳўрозлар тасвири маҳорат билан ишланган. Айримларида ўнг томонга юраётган қанотли от тасвирланган.

Бундай мазмундаги тасвирлар булбалардан ташқари деворий суратлар ва тангаларда ҳам тез-тез учрайди. Қанотли от Марказий Осиё халқлари тасаввурида тезкорлик, гўзаллик ва ёрқинлик тимсолидир.

Қизиғи, бир буллада икки гўдакни эмизаётган бўри тасвири бор. Дарвоқе, ўтган асрнинг 60-70 йилларида қадимги Панжакентдаги ибодатхонани қазиб пайтида сиртига икки боласини эмизаётган бўри тасвири туширилган олтин танга топилганди. Шунга ўхшаш медальон Оҳангарон дарёсининг чап соҳилидаги Гулдурма дарасидан ҳам топилган. Ҳар иккала топилма милодий IV асрга мансублиги аниқланган. Тадқиқотчилар мазкур сюжетни Рим шаҳрининг рамзи бўлган “Капитолий она бўриси” билан боғлайдилар. Дарҳақиқат, бу фикр Панжакент ва Оҳангарон воҳасидан топилган топилмаларга нисбатан айтилиши мумкин, лекин Шахристондаги ҳукмдор саройи деворига ишланган она бўри тасвирига эса тўғри келмайди. Негаки, Уструшона ҳукмдорлари туркийлардан бўлган. Шу боис уларнинг саройлари деворига туркийларнинг тотеми бўлган бўри тасвири туширилган. Қолаверса, Ашина тўғрисидаги ривоятни ҳам Уструшона ҳукмдорлари яхши билишган. Кофирқалъадан топилган, болаларини эмизаётган она бўри тасвирланган булла ҳам Суғднинг туркий ҳукмдорларидан бирига тегишли экани аниқ.

– Кофирқалъадан нега бунчалик кўп булла топилди? Бу ўтмиш ҳақидаги тасаввуларимизни қай тарзда ўзгартиради деб ўйлайсиз?

– Айтайлик, шу пайтгача Ўзбекистондан топилган муҳр ва булбаларни, олтин ва қумуш идишларга тақлидан ясалган сопол буюмларни айрим мутахассислар сосонийларга оид деб келишган. Кофирқалъа булбалари эса бу қарашларни тубдан ўзгартирди ва суғд санъати сосонийларникидан қилишмаслигини кўрсатди. Янги топилмалар миллий давлатчилигимизнинг VII-VIII асрлардаги даврини ўрганишда ўта муҳим манба саналади.

Тарихий манбаларда суғд ҳукмдорларининг шаҳар ташқарисида ҳам қароргоҳи бўлгани, Ривдат деб юритилгани айтилган. Шу пайтгача унинг ўрни, қаерда жойлашгани масаласи баҳс-мунозараларга сабаб бўлаётган эди. Фикримизча, Кофирқалъа ёдгорлиги ай-

нан Ривдат шаҳарчасидир. 900 дан зиёд булбалар Самарқанд ҳукмдорлари архивидаги ҳужжатларга тиркалган. Демак, бу ерда давлат архиви бўлган. Араб истилоси пайтида ёқиб юборилгани эҳтимолдан холи эмас.

– Бу қалъадан бой тарихимиз ҳақида аниқ ҳулосалар берадиган яна қандай муҳим буюмлар топилди?

– Илонсойнинг ўнг томонида ҳам археологик қазилма ишлари давом эттирилди. Натижада сув ювиши натижасида яхши сақланиб қолмаган 6 та кулоллик хумдонни очилди. Уста хунармандлар идишларни пиширишда ўрта асрлардаги энг такомиллигига етган икки қаватли хумдонлардан фойдаланишгани маълум. Икки қаватли хумдон кулоллик соҳасида инсоният томонидан яратилган мукамал қурилма бўлиб, сўнгги ўрта асрларгача қўлланилган. Аждодларимиз тоза ва сифатли лойдан сопол идишлар билан бирга ҳайкалча, пишқиқ ёштлар ва остодонлар тайёрлаганлар. Тайёрланган идишлар офтобда қуритилиб, турига қараб хумдонларда пиширилган.

Илк ўрта асрларда суғдийлар нафақат моҳир савдогар, балки бозорларга сифатли маҳсулот етказиб бевурич уста хунарманд бўлишган ҳам. Кофирқалъа кулоллик идишлари металл идишларга тақлидан ишлаб чиқарилган хунармандчилик буюмлари марказидир. Айниқса, дастурхон учун мулкжалланган идишлар, жумладан, хурмача, қўза, коса, лиқочча, ва ёғлоғи каби идишлар нафис ишланган ҳафта турли ҳайвонлар ва ўсимликлар тасвири туширилган.

– Амриддин ака, аждодларимиз санъатининг ноёб намунаси – ёғоч панно ҳақида тўлиқроқ тўхталиб ўтсангиз. Мазкур осори атиқа Париждаги Лувр музейида намоишга қўйилиб, катта қизиқишларга сабаб бўлган эди...

– Кофирқалъада 2013 йилдан бери доктор Уно Такао раҳбарлигида ўзбек-япон экспедицияси муваффақиятли иш олиб борапти. Айнан улар иштирокидаги тадқиқотлар натижасида илк ўрта асрларга оид олд монументал мажмуа аниқланиб, деварли буткул қазиб олинди. Кўплаб куйган ёғоч тўсин ва тахталар шундан далолат берадики, мажмуанинг барча ички қисмлари деворий расмлар ва ёғоч безаклар билан зийнатланган.

Ўймакор нақшлар билан безатилган узун ва ингичка таёк бўлакларини тиклашга эришдик. М.Реутова, М.Султанова, Б.Бошев, Муракам Томоми, А.Бегматов, Д.Холов каби археолог ва реставраторлар меҳнати туфайли шундай нафис ва ноёб топилмалар сақлаб қолинди.

Ёғоч паннода 416 та одам тасвири ўйиб туширилган композиция мавжуд. Асосий мазмуни халқнинг илоҳга оммавий сажда қилишидир. Марказида шер кўринишидаги тахтда тантанали, улуғвор тарзда ўтирган маъбуданинг йирик тасвири бор. У ўнг қўлида тасмали асо, чап қўлида қандайдир буюм дастасини тутган. Бошида қанотли тож, манглайи устида кичкина гардиш. Бошқа барча фигуралар қўлида совға, кўча меҳроб, чилим тутган кўйи маъбудага юзланган. Улар илк ўрта асрларга хос либосларда, белида белбоғ, оёқларида юмшоқ этик, лекин қуролсиз.

ТАДБИРКОРЛАР КЛУБИ ОЧИЛДИ

Сайловолди дастурида тadbirkor ва ёш бизнесменларни қўллаб-қувватлашни илгари сурган Ўзбекистон Либерал-демократик партияси 2024 йил – Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили муносабати билан “Тadbirkorлар клуби” фаолиятини йўлга қўйди.

Ёшларни тadbirkorликка оид билимлар билан таништириб бориш мақсадида ташкил этилган клубнинг тақдимотида Божжона, Солиқ кўмиталари, Ёшлар ишлари агентлиги, Савдо-саноат палатаси, Бизнесни ривожлантириш банки вакиллари, халқ депутатлари маҳаллий кенгаш депутатлари ва ёшлар иштирок этди.

– Яқинда 2024 йилги давлат дастури лойиҳаси жамоатчилик муҳокамасига қўйилди, – дейди О‘зLiDeP Сийёсий кенгаши ижроия кўмитаси бўлим мудир Отабек Собитов. – Унда ёшлар ва тadbirkorлик фаолиятини қўллаб-қувват-

лашга қаратилган бир қатор мақсад-вазифалар ўз аксини топган. Бу йил олдимизга қўйилаётган вазифалардан келиб чиқиб, ушбу клуб фаолиятини бошладик. Мақсад – янги тadbirkorлик субъектларини шакллантириш, соҳага қизиқувчи ва унга эндигина кириб келаётган ҳафта фаолият юритаётган йигит-қизларга ҳуқуқий кўмак бериб, йўл-йўриқ кўрсатишдир. Айниқса тadbirkorларга давлат томонидан тақдим этилаётган эркинлик, имконият ва имтиёзлар ҳақида ҳам маълумотлар бериб борилади. Шунингдек, уларни қийнаётган муаммоларини парламент куйи палатасидаги

фракциямиз аъзолари кўмағида ҳал этиш, қонунчиликка оид тақлифлар бериш режалоштирилган.

Тadbirkor давлатимиз раҳбари ташаббуси билан ташкил этилган Бизнесни ривожлантириш банкнинг имкониятлари, ёшларга тақдим этаётган имтиёзли кредитлари ҳақида ҳам батафсил ахборот берилди.

Клуб учрашувлари ҳар ойда бир марта ташкил этилади. Шунингдек, ижтимоий тармоқларда “Тadbirkorлик минбари” платформаси ҳам йўлга қўйилиб, унда ёш тadbirkorлар ўзаро фикр алмашишига имконият яратилади.

МУҲБИРИМИЗ

“Ўзбекистон – 2030” стратегияси ва ундан ўрин олган асосий устувор мақсадларнинг мазмун-моҳиятини кенг тушунтириш мақсадида О‘зLiDeP Шайхонтоҳур туман кенгаши томонидан тарғибот тadbirkor ташкил этилди. Туман ҳокимлигида бўлиб ўтган ушбу мулоқотни кенгаш раиси, Халқ депутатлари туман кенгаши депутати Абдуазиз Абдураззоқов олиб борди.

ТАРҒИБОТ ТАДБИРИ

Учрушуда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутatlари, партиянинг парламентдаги фракцияни аъзолари Нодир Жумаев, Санжар Ҳами-

дуллаев, маҳаллий кенгаш депутатлари, маҳалла раислари ва фаол тadbirkorлар иштирок этди. Унда мамлакатимизда сўнгги йиллардаги ижобий ўзгаришлар,

иқтисодиётнинг барча йўналишларини ривожлантириш бўйича амалга оширилаётган амалий ишлар ва уларни таъминлаш бўйича яратилаётган ҳуқуқий

асослар, шунингдек, Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг 2023 йилги фаолияти якунлари тўғрисида сўз юритилди.

Шунингдек, янги Ўзбекистон тараққиёт стратегиясини амалга оширишдан кўзланган асосий мақсад ва вазифалар хусусида ҳам атрофлича сўз юритилди. Барқарор иқтисодий ўсиш орқали даромади ўртачадан юқори бўлган давлатлар қаторидан ўрин олиш, аҳоли талабларига ва халқаро стандартларга тўлиқ жавоб берадиган таълим, тиббиёт ва ижтимоий ҳимоя тизими, қўлай экологик шароит, халқ хизматидаги адолатли ва замонавий давлатни барпо этиш каби вазифалар шулар жумласидандир.

Учрашувда сайловчиларни қизиқтирган саволларга ҳам жавоб берилди.

МУҲБИРИМИЗ

/// МУЛОҚОТ

ВАТАННИНГ БЕҚИЁС ТАЪРИФИ

Буюк Алишер Навоийнинг мана бу рубойиси эл орасида шунчалар машҳур бўлиб кетганки, кўплар уни ёд билади:

*Ўрбатда ғариб шодмон бўлмас эмиш,
Эл анга шафиқу меҳрибон бўлмас эмиш.
Олтун қафас ичра гар қизил гул бутса,
Булбулга тикондек ошён бўлмас эмиш.*

Бу шеър – шоирнинг илк лирикаси маҳсули. Олимларнинг далолат қилишича, шоир тақдир тақозосига кўра ҳозирги Эроннинг Машҳад шаҳрида мусофирликда яшаган даврида, яъни 1457–1464 йиллар орасида ёзилган. Рубойида мусофирлик – бегона юртдаги Ватан ҳижронию соғинчи оҳанги устувор.

“Ўрбат” – мусофирлик, яъни бегона юртда яшаш. “Ғариб” эса ана шу бегона жойда яшаётган киши. Одам ўзга дийрда шодмон, яъни хушу хурсанд ҳаёт кечириши қийин. Биринчи мисра ана шу ўта табиий бир инсоний ҳолатни ифодалаб келяпти.

Иккинчи сатрда бу фикр далилланади: шодмон бўлмасликка сабаб шуки, бегона юртнинг эли мусофир, яъни нотаниш одамга шафқат қилмас ва меҳрибонлик кўрсатмас экан... “Ўзга юртда шоҳ бўлгунча, ўз юртингда гадо бўл”, деган мақол ҳам, маъносига кўра, ана шу асар ғояси билан ҳамоҳанглик қилади. Бу ҳам юртпарварликни халқимиз азал-азалдан юксак қадрлаб келганини кўрсатади.

Ўрбатнинг мусофирлик эканига далил шуки, шоир “Садди Искандарий” достонида:

*Навоий, чу ғурбатда сен шод бўл,
Ватан ёди ранжидан озод бўл! –*

дейди. Мусофирликда киши Ватанини ўйлайди, шод бўла олмайди. Лирик қаҳрамон шунинг учун ҳам Навоийга мурожаат қилиб, Ватан ёдини унутгин-у, мусофирликда шод бўл, деяпти.

Рубойининг учинчи ва тўртинчи мисраларида дастлабки икки сатрда айтилган ялпи фикрнинг қиёсий исботи берилган. Булбул – далаю дашт, боғу бўстонда эркин учиб юрадиган куш. Қафас ҳеч ҳам унинг асл ватани эмас. Қафасда у худди ўзга юртда яшаётган кишидек мусофир. Қафас хоҳ олтиндан ясалган бўлсин, хоҳ ичида қизил гул битсин, бу табиатан гул ошиғи бўлмиш булбулга мутлақо татимади.

Олтун қафас ичидagi қизил гулдан кўра унга, тиканли бўлса ҳам, ўз ошёни минг қарра маъқул. Бу ерда шоир булбулнинг хас-хашақлар, яъни тикандан уя қуришини ҳам кўзда тутган.

Рубойининг охириги икки мисрасини: “Ол-

тин қафас ичида қизил гул бўлса ҳам булбулга бу қафас ошён, яъни ватан бўлолмайди, гул эса тикандек санчилади”, деб тушуниш ҳам мумкин.

Қандай талқин қилинмасин, рубойида Ватандан айрилиқ дарди қаламга олинган. Кейинги икки мисрада мавжуд булбул тимсоли, хусусан, унинг қафасда экани кўпларга рубойида озодлик руҳи ҳам бордек туюлади. Бу ҳам тўғри. Асарда ана шу икки ғоя ўзаро уйғуллашиб кетган.

Мусофирлик мавзуси шоир ижодининг илк, жумладан, Машҳаддаги ҳаёти даврида ва ундан кейин Самарқанд ҳамда Астрободда кечган йиллари ёзилган, деб тахмин қилинади-

ган ана айрим рубойларида ҳам давом эттирилади.

Куш учун қафасдаги ҳар қандай гўзал ҳаётдан кўра, вайрона бўлса ҳам, тиканли ошённи минг чандон аъло эканини Навоий “Садди Искандарий” достонида эпик тасвирда ҳам талқин этади. “Қабутар ҳикояти...” да айнан ана шу рубойидаги фикр ёйиброқ баён қилинади.

Эркин учиб юрган қабутар овга чиққан бир подшоҳнинг қопқонига тушиб, банди бўлади. Неча йиллар шоҳ уни бағоят безатилган қафасда сақлайди. Пайти келиб, қабутар бу “зиндон”дан қочиш имконини топади. Шунда тинмай қанот қоқиб, ўз дийёри сари парвоз этади. Ватан соғинчи билан неча кунлик йўлни

қисқа фурсатда босиб ўтади. Лекин, афсуски, ўтган ана шу йиллар ичида унинг уяси бўзилиб кетган эди...

Қабутар учшдан тўхтамайди. Ўз томини излашда давом этади. Одамлар уни қўлга тушириш учун томларга селиб қўйган донларга қиё ҳам боқмайди. Охири, ўша уяси харобаларини топиб, хурсанд бўлганича ўша ерга қўнади. Вайрона бўлса ҳам, ўз уйини унга бегона бўлган шоҳ қасридан афзал билади. Чунки куш учун шу тиканли ошён ҳар қандай безатилган қафасдан минг чандон устувор:

*Ки: “Маънус эрур гарчи вайронадур,
Нетай шоҳ қасринки, бегонадур”.*

*Эрур қушқа хушроқ, чу боқсанг, аён,
Мурассаъ қафасдин тикон ошён.*

Вайрона бўлса ҳам, ўз Ватанини гўзал ўзга юртдан устун қўриш ғояси – бу гун ҳам долзарб. Ҳар қандай бадий асар каби, рубойлар ҳам турлича тушунилиши ва ҳар хил талқин этилиши мумкин. Кўп маънолилиқ бадий, айниқса, шеърлий матннинг туб хусусияти, яъни тимсоиликдан келиб чиқади. Шу маънода “Ўрбатда ғариб...” рубойини таҳлил этганимиз ҳаётий мазмунидан бошқа, айтиш мумкинки, тасаввуфий моҳияти ҳам бор.

Ҳўш, инсоннинг асл Ватани қаер? Тасаввуфий ақидага кўра, асл Ватан – Аллоҳ даргоҳи. Инсон дунёга келгунча қадавр Яратганнынгу ҳузурда бўлади. Вафот этганидан кейин ҳам яна ана шу Эгаси бағрига қайтади. Шунинг учун ҳам инсоннинг бу дунёдаги ҳаёти моҳиятан мусофирликдек гап. Ғариблиқ фалсафий-тасаввуфий тушунича сифатида инсоннинг тириклик чоғини билдиради. Умр кечириш эса, ҳаммамиз кўриб-билиб, гувоҳи бўлиб турибмизки, фақат шодликдан иборат эмас. Лирик қаҳрамоннинг эл, яъни кишилардан меҳр-шафқат кўрмаганидан нолиши ҳам табиий. Замон аҳли бевафолигидан шикоят Навоий лирикасининг бош мавзуларидан бири ҳисобланишини ҳам биласиз. Тасаввуфий талқинга кўра, бу дунё бир қафас. Қизил гул битган қафас булбулга ошён бўлолмагани каби, бу дунёдаги азоб-уқубатли ҳаёт ҳам инсонга Аллоҳ ҳузуридagидек Ватан бўла олмайди...

Мусофирлик кайфияти шоирга ана шундай бағоят ўзига хос бир рубойи битиш имконини берган. Шу тариқа рубойида мусофирлик ва зимдан бандиликда шоҳона ҳаёт кечиришдан кўра она юртда ва озодликда ғарибона кун қўриш устун қўйилади. Бунда Навоийнинг тўртгина мисрага ана шундай бой ҳаётий мазмунларни юқлай олиш маҳоратига қўйил қолмай илож йўқ. Айниқса, нодуст кимсалар буюк халқимизнинг шаъни ва истиқлолимиз мустақамлигига раҳна соладиган руҳда, орқаваротдан тош отаётган бугунги кунда шамс ул-миллат шоиримизнинг бу дурдона сатрлари юракларимизда Ватан туйғусини янада жўш урдиради.

Султонмурод ОЛИМ,
филология фанлари доктори,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган
маданият ходими

**Иброҳим ҲАҚҚУЛ,
филология фанлари доктори,
профессор**

Мана беш юз йилдан ортиқ муддатки, Алишер Навоий халқ фахри, тилимизнинг байроқдори, шеърят мулкнинг султони, маданият ва маънавиятимизнинг порлоқ куёши бўлиб келмоқда. Навоийга ўхшаш доҳий шоирлар тасодифан дунёга келмайди. Бунинг учун жуда яхши шақланган ижтимоий-маданий муҳит ва ривожланган иқтисодий-сиёсий шароит зарурдир.

Навоий ўн бешинчи аср фарзанди. Лекин унинг ижодий шахсияти Амир Темура асос солган буюк салтанат билан, шу салтанатдаги маърифий-маънавий кутарилишлар билан чуқур боғлиқ. Амир Темура Мирзо Улўғбек тақдирини да қанчалик муҳим ролни бажарган бўлса, темурийзода Хусайн Бойқаро ҳам Навоийнинг Навоий бўлишида алоҳида ҳисса қўшган. Шунинг учун Амир Темура ҳукмронлиги давларида шаклланган ва ижтимоий, иқтисодий, сиёсий, маданий ҳаётнинг деярли барча жабҳаларида ибратли натижалар берган давлатчиликдаги бирлик туйғуси Навоийни кўп илҳомлантирар эди.

“Хуросон ва Мовароуннахр тарихида, – деб ёзганди академик Иззат Султон, – “Темура ва темурийлар даври” деб аталмиш палла Навоийнинг таҳсин ва гурурини уйғотар эди, чунки бу давр “турк улуси” зодагонларининг ҳокими-

Навоийга қайтиш ...

ят бошига келиши ва миллий маданият ҳамда адабиётнинг тараққиёти даври бўлди. Зотан, Хуросон ва Мовароуннахрнинг бу давр тарихи гениал шоирнинг бунёдга келишига замин ҳозирлаган ва Навоий ўз тақдирини ва тарихий миссиясини билан бу давр орасида узвий, чамбарчас алоқа борлигини сезар эди”.

Шу босидан ҳам Навоий фикри очиқ, руҳонияти соғлом, тўғрилик, ростлик ва ҳақиқатни умр моҳияти деб билган эл учун ижод қилиш заруриятини чуқур ҳис этган. Сўз билан одамни алдаш, сўз билан ёлғонни ҳақиқатга айлантиришга уриниш миллат манфаати учун катта зиён ва кечирилмас қабохат эканлигини Навоий ҳар нарсадан ортиқроқ тушунган. Улуғ шоир бутун ижодиёти мобайнида “Сўзда, Навоий, не десанг, чин дегил”, деган талаб ва шоридан мутлақо чекинмаган. Бу – ижод тажрибасида жуда сиёрак учрайдиган ҳодиса.

Навоий ўн бешдан зиёд шеърлий шаклларда қалам тебратган. У ғазал, рубойи ва бошқа турдаги шеърларида инсонга хос жамики гўзал ҳис-туйғулар, эзгуликка қорловчи маъноларни тасвирлаб берган деса, муболага бўлмайди. Навоийнинг ўзбек тилида илк маротаба “Хамса” яратиши чинакам ижодий жасорат эди. “Хамса” – беш улкан достонни ўз ичига олган мукаммал асар. Ҳар достоннинг ўзи бир оламдирки, ундаги ғоялар, ҳақиқатлар, неча ўнлаб қаҳрамонлар тақдирини инсоният қалбини абадулабад завқлантиришга қодир.

Алишер Навоийнинг буюклиги ва халқимиз тарихидаги хизматлари мутафаккир шоирлиги билангина белгиланмайди, албатта. Навоий бадий ижод жабҳасида қанчалик тенгсиз бўлса, илмда, яъни олимпикда ҳам шунчалик бе-назир. Навоийнинг тилшунослик, адабиётшунослик, тарих ва тасаввуфшуносликка бағишланган асарлари ханузгача ўзининг илмий қимматини бой бергани йўқ. Тилимиз, адабиётимиз муаммоларини ҳал қилишда бу нодир тадқиқотларга қайта-қайта мурожаат қилишимиз, айниқса, ёш авлод улардан пухта хабардор бўлиши зарур.

Алишер Навоийнинг ҳаёти, адабий, илмий меросини ўрганиш олижаноб меҳнат. Унинг таржамани ҳоли, меросига қизиқиш XV асрдан бошланган. Навоий асарлари ўз

замонасидаёқ моҳир хаттотлар томонидан қайта-қайта кўчирилиб, халққа етказилган бўлса-да, навоийшунослик йиғирманчи асрда янгича шаклланди. Албатта, шўро даврида Навоий асарлари наشري ва тадқиқи бўйича кўп ишлар қилиниб, маълум ютуқларга эришилган. Аммо улар эркин ёки озод бир миллатнинг талаб ва эҳтиёжларини қондира олмасди. Чунки, Навоий тўғрисида баҳс юритган ҳеч бир олим шўро мафкурасти томонидан белгиланган чизиқдан четга чиқа олгани йўқ. Айтиш зарур бўлган фикр-мулоҳазаларнинг аксарияти тадқиқотчиларнинг кўнглида қолиб кетганлиги энди сир эмас.

Шоирнинг айрим асарлари нега мустақиллик замони-гача тўлиқ нашр этилмади? Улуғ шоир ижодиётининг ирфоний моҳияти, илоҳий ҳақиқатлари хусусида деярли баҳс юритилмаган? Бунинг сабаблари мушоҳада қилиниши лозим. Ёшларимиз Навоийни қанчалик чуқур ва пухта билса, маърифат, эзгулик, қомиллик сирларини ўшанча кенгроқ эгаллайди. Навоийнинг сўзлари дилига ўрнашган одам, ўзи истасин-истамасин одамийлик шарафи ва куч-қувватини идрок этади. Навоий сабоқларига амал қилган киши ўз-ўзидан халқ дарду ташвишларини енгиллатишга бел боғлайди, фикрни – фикрсизлиikka, илм-маърифатни – нодонликка ва жаҳолатга қарши қурол ўрнида ишлатади. Навоийни етарли даражада билиш – адолат, диёнат ва имон-этиқоднинг кучига ишонч демак. Кўнглида шу ишонч ғойиб бўлган одамлар сони жамиятимизда қанча кўпайса, инсоний муаммолар ҳар қалай камайиб боради. Ёш муҳими, диний ҳаётдаги маҳдудлик ва чалғишлар ёш авлод онгидан тезроқ барҳам топади. Бунга сира-сира шубҳаланмаслик лозим.

Алишер Навоий мумтоз адабиётимизнинг марказий сиймоси. Туркий адабиётнинг энг илғор ва безавол ютуқлари шоир шеърлятида мужассамлашган. Буни Озарбойжоннинг беназир шоири Муҳаммад Фузулий, туркман классиги Махтумқули, қозоқ оқини Абай, қорақалпоқ ёзма адабиётининг асосчиларидан бўлмиш Бердақнинг эътирофларидан ҳам англаш мумкин. Демак, Навоий ижоди қардош халқлар билан бўлган асрий алоқалар, дўстлик муносабатларини янада мустаҳкамлаш ва янги поғона-

ларга кўтаришдаги ўзига хос муҳташам асосдир. Навоий ва Жомий ўртасидаги устозу шоғирдликни эса ҳар қанча ибрат қилиб кўрсатса, ўшанча кам. Чунки бундай ҳодисалар кўхна тарих учун ҳам камёбдир. Ҳуллас, кейинги йилларда биз Навоийнинг тилимиз, маданиятимиз, адабиётимиз ривождаги тарихий хизматларини нисбатан чуқур англай бошладик. Навоийнинг қудратли шахсияти, бетакрор ижодиёти, ижтимоий, сиёсий фаоллиги, бунёдкорлик ғайрати хусусидаги тасаввурларимиз нисбатан ўзгарди.

Алишер Навоийнинг ғазалларидан бирида шундай гап бор: *Дедим: назм аҳлининг сархайли ким бўлғай, деди хотиф: Навоий бўлғай, улким сен тилайдурсен агар бўлғай.* Ўша хотиф – ғойибдан овоз бергучи адашмаган: Навоий ҳақиқатда ҳам шоирларнинг сардори, барча давр туркий шеърлятининг султони-дир. Алишер Навоий шеърляти санъаткорликнинг буюк мактаби. Унинг ижод тажрибаларига таяниб адабиёт тараққиёти ҳақида мулоҳаза юритиш ёки “Шоир ким, унинг асосий ҳунари нима?”, – деган сўроққа аниқ жавоб топиш мумкин.

Мен Навоий яшаб ижод қилган даврни гоҳо ўзимча ҳаёдан тасаввур айлаб, Ҳазрат шеърлятининг ўқувчилари, мухлисларини кўз олдимга келтиришга уринаман. Улар кимлар? Ёнг аввало, шоирлар, ижодкорлар – гўзаллик ва шеърлятининг сир-асрорини ҳам, қадр-қимматини ҳам англай оладиган кишилар. Кейин илм аҳли – Навоийга олимларнинг шоири, шоирларнинг олими деб қараган, Навоийни илм-фаннинг толмас мухофиз, буюк маърифатпарвар ўлароқ эъзозлаган олим уламолар. Яна бир тоифа: Навоий асарларида фалсафанингу энг мураккаб, энг долзарб муаммолари шеър тили ила гўзал талқин қилинишига тан берган файласуфлар...

Хуллас, Алишер Навоий шеърлятидан баҳрамандлик кўнглил эҳтиёжи бўлиб қолган мусавирлар, муғанинго ҳофизлар, давлат ва ҳокимият соҳиблари, ҳақ йўлчилари – дарвеш, фақир, ориф ва ошқлар, мадҳна талабалари, дин ва шариат вакиллари, қосиблар, наҳрамандлар, деҳқонлар... Эҳтимол, бу қайдлар кимгадир эриш туюлар. Лекин эриш туюлмаслиги керак. Оқдий китобхонни кўя турайлик. Шоир – шоирнинг, ёзувчи – ёзувчининг ёзган нарсасини ўқимай қўйган замонада ўқувчининг дид, савия ва ички талаблари деярли унутилган бир даврда, кўпчиликнинг Навоийга қизиқиш сабаблари тўғрисида ўйласа асло зарар қилмайди.

*“Навоийга қайтиш”
мақоласидан парча.*

MUASSIS: TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI – O‘ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI		Тахририят манзили: Тошкент шаҳри Нукус кўчаси 73А-уй.		“XXI asr” ижтимоий-сиёсий газетаси Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2011 йил 14 июнда 0009-рақами билан руйхатдан ўтказилган.		Тахририятга келган кўлэмалар тақриз қилинмайди ва муаллифларга қайтарибмайди.	
		электрон почта: xxi_asr@mail.uz xxi_asr@mail.ru		“Шарк” нашриёт-матбаа акциядорлик компаниясини босмахонасида chop этилди.		© “XXI asr” дан олинган маълумотларга манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.	
Бош муҳаррир Норқобил ЖАЛИЛОВ		 Телефонлар: қабулхона – 71 215-63-80 (тел./факс). Обуна ва реклама бўлими – 71 255-68-50.		Корхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-уй. Газета офсет усулида, А-2 форматда босилди. Ҳажми – 3 босма табоқ. Буюртма рақами: Г – 245 Адади: 4810 Баҳоси келишилган нархда. Тоширилди – 18:40.		Муаллифлар фикри тахририят нуктаи назаридан фарқ қилиши мумкин.	
Тахрир хайъати:		Актам ХАЙТОВ Бахтиёр ЯКУБОВ Мавлуда ХҲЖАЕВА		Дилшод ШОУМАРОВ Сирожиуддин САЙИД Ақшагуд ТУЛЕГЕНОВА		Назир ЖУМАЕВ Шухрат АСЛОНОВ Насимжон АЛИМОВ	
						Муаллифлар фикри тахририят нуктаи назаридан фарқ қилиши мумкин.	
						Газета тахририят компьютер марказида терилди.	
						саҳифаловчи: Маъруфжон Раҳмонов дизайнер: Муҳаммадхон Ҳусенов	
						Навбатчи муҳаррир: Нурхон ЭЛИМРИЗАЕВА	